

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou ve věci

žalobkyně: **A. R.**
bytem X
zastoupena Mgr. Janem Drozdem, advokátem
se sídlem Potoky 552, 760 01 Zlín

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2022, č. j. MV-99731-2/VS-2022,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 6. 2022, č. j. MV-99731-2/VS-2022, a rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje ze dne 11. 4. 2022, č. j. KUZL 29996/2022, *se ruší a věc se vrací* žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný *je povinen* zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení ve výši 12.228 Kč do 30 (třiceti) dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Jana Drozda, advokáta se sídlem Potoky 552, 760 01 Zlín.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Pes žalobkyně pokousal poštovní doručovatelku. Žalobkyně proto dostala příkazem pokutu za přestupek ublížení na zdraví. Proti příkazu se nebránila a pokutu uhradila. Zhruba půl roku poté ovšem policie došla k závěru, že její jednání bylo trestným činem. Požádala proto Krajský úřad Zlínského kraje, aby příkaz zrušil v přezkumném řízení a odstranil tak překážku pro budoucí trestní postih žalobkyně. Krajský úřad jí vyhověl. A žalovaný jeho rozhodnutí posvětil. Žalobkyně nyní ovšem namítá, že rozhodnutí správních orgánů odporují zákazu dvojího postihu pro týž skutek. Po vydání příkazu se totiž neobjevila žádná nová skutečnost, která by jeho zrušení odůvodňovala. Krajský soud proto musel posoudit, zda má žalobkyně pravdu. Má.

II. Relevantní skutkové okolnosti a průběh přestupkového řízení

2. Žalobkyně má psa rasy Akita Inu. Dne 17. 5. 2021 ráno byl aktérem nešťastné události. Pokousal totiž poštovní doručovatelku. Zakousl se jí do pravého předloktí a držel ji zhruba pět vteřin v sevření. Způsobil jí tím tržnou ránu o celkové délce 12 cm, zasahující až do podkoží s pohmožděním v dané oblasti. Poštovní doručovatelka byla následkem zranění v pracovní neschopnosti.
3. Zhruba o měsíc později, kdy poštovní doručovatelka byla stále v pracovní neschopnosti, policie oznámila Magistrátu města Zlína („magistrát“) podezření žalobkyně z přestupku proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. b) zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích. Podle tohoto ustanovení se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že jinému ublíží na zdraví. A magistrát nato vydal dne 9. 8. 2021 příkaz č. j. MMZL 111340/2021 („příkaz magistrátu“), kterým uznal žalobkyni vinnou z uvedeného přestupku. Uložil jí pokutu 2.000 Kč. Žalobkyně nepodala proti příkazu magistrátu odpor, proto nabyl dne 20. 8. 2021 právní moci. Uloženou pokutu uhradila.
4. Dne 15. 2. 2022 se policie obrátila na Krajský úřad Zlínského kraje („krajský úřad“) se žádostí o přezkum příkazu magistrátu. Uvedla, že poštovní doručovatelka utrpěla v důsledku napadení psa žalobkyně zranění, které je třeba vzhledem k jeho charakteru a k době léčení posoudit jako těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník („trestní zákoník“). Těžkou újmou na zdraví se podle tohoto ustanovení rozumí delší dobu trvající porucha zdraví. Jednání žalobkyně proto podle policie vykazovalo znaky přečinu těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 odst. 1, 2 trestního zákoníku. Policie informovala krajský úřad, že na počátku ledna 2022 zahájila úkony trestního řízení. S ohledem na zákaz dvojího postihu za týž skutek podle čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“) a § 11 odst. 1 písm. j) zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním („trestní řád“) ovšem žalobkyni kvůli příkazu magistrátu nešlo trestněprávně postihnout. Proto požádala krajský úřad, aby zahájil přezkumné řízení, příkaz magistrátu zrušil a věc vrátil policejnímu orgánu, který ve věci opětovně rozhodne podle trestního řádu.
5. Krajský úřad na začátku března 2022 přezkumné řízení zahájil. Od magistrátu si vyžádal spis, který obsahoval fotodokumentaci zranění poštovní doručovatelky. Je v něm také šest lékařských zpráv ze dne útoku a z 28. 5. 2021, 2. 6. 2021, 7. 6. 2021, 9. 6. 2021 a 14. 6. 2021. Poslední z nich uvádí, že ji před pěti dny vytáhli stehy. Zpráva zmiňuje brnění pravého předloktí ruky a prstů. Objektivně ovšem rány byly klidné, bez otoku či hematomu nebo krusty. Palpační citlivost zpráva popisuje jako mediální na předloktí. Ohledně hybnosti zpráva zmiňuje ztuhlost, bez přerušení šlachového systému a parestézii prvního až čtvrtého prstu. Zpráva pak doporučuje procvičování, masírování a rehabilitaci.
6. Spis také obsahuje žádost obyvatel čtvrti, kde došlo k incidentu, o zjednání nápravy. Tato žádost popisuje, že žalobkyně nezvládá svého psa, který je víc a víc útočný. Žalobkyně podle této žádosti svého psa ponouká k neadekvátním výpadům vůči osobám pohybujícím se na ulici. Žadatelé upozorňují na nebezpečí pro jejich děti. Ve spise následuje příkaz magistrátu. Na konci listopadu 2021 poté požádala advokátka poštovní doručovatelky o možnost nahlédnout do spisu. Tato její žádost uvádí, že poštovní doručovatelka má trvalé následky a je nadále v pracovní neschopnosti. Do spisu její advokátka chtěla nahlédnout kvůli dalším právním krokům vůči žalobkyni s cílem domoci se náhrady újmy na zdraví. Magistrát jí nahlédnutí do spisu umožnil.

7. Krajský úřad vydal dne 11. 4. 2022 rozhodnutí pod č. j. KUZL 29996/2022, kterým příkaz magistrátu zrušil („rozhodnutí krajského úřadu“). Uvedl, že přezkumné řízení zahájil po prostudování spisového materiálu a obdržené žádosti o přezkoumání příkazu magistrátu. Vysvětlil, že se v přezkumném řízení z moci úřední přezkoumávají pravomocná rozhodnutí (tím je i příkaz), pokud lze důvodně pochybovat o tom, že jsou v souladu s právními předpisy. Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich („zákon o odpovědnosti za přestupky“) obsahuje speciální právní úpravu přezkumného řízení. Podle jeho § 100 odst. 1 platí, že pokud vyjdou najevo skutečnosti, které odůvodňují posouzení skutku, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto jako o přestupku, jako trestného činu, zruší příslušný správní orgán rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení.
8. V daném případě z obdrženého podnětu policie vyplývá, že jednání obviněné bylo nesprávně posouzeno jako přestupek, ač mělo být projednáno v rovině trestněprávní. Poštovní doručovatelka v důsledku napadení psem utrpěla těžkou újmu na zdraví (tržné rány na předloktí pravé ruky o celkové délce 12 cm, jež zasahují do podkoží, a pohmoždění uvedené části těla). Rozsah utrpěného zranění je zřejmý z fotodokumentace, jež je součástí spisu, a taktéž z lékařských zpráv ve spise. Krajský úřad proto po posouzení celé věci shledal podnět policie důvodným. A protože tu podle něj byly podmínky pro postup podle § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky, rozhodl o zrušení příkazu magistrátu.
9. Žalobkyně se odvolala. Namítala, že zrušení rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení podle § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky je možné, vyjdou-li skutečnosti odůvodňující posouzení skutku jako trestného činu najevo *až po právní moci rozhodnutí o tomto skutku jako o přestupku*. Z rozhodnutí krajského úřadu nevyplývá, že by tyto skutečnosti vyšly najevo až po právní moci příkazu magistrátu. S uvedenými skutečnostmi mohl a případně měl pracovat policejní orgán již v době, kdy prověřoval předmětné jednání. Policie i magistrát vždy disponovaly všemi informacemi a skutečnostmi rozhodnými pro posouzení věci. Po právní moci rozhodnutí nedošlo v rozsahu těchto skutečností k žádné změně. Postup krajského úřadu proto odporuje zásadě *ne bis in idem* (ne dvakrát v téže věci). V přestupkovém řízení magistrát rozhodl o tomtéž skutku. Jednalo se o čin se stejnými rozhodnými znaky skutkové podstaty trestného činu. Žalobkyně také upozornila, že by správní orgány měly zohlednit škodlivost skutku, její vysoký věk a zdravotní stav.
10. Žalovaný ovšem rozhodnutím ze dne 13. 6. 2022, č. j. MV-99731-2/VS-2022, odvolání žalobkyně zamítl a rozhodnutí krajského úřadu potvrdil („rozhodnutí žalovaného“). Podle žalovaného není úkolem správních orgánů posuzovat škodlivost skutku, přihlížet k vysokému věku a zdravotnímu stavu žalobkyně. Nemohou nahrazovat úvahy orgánů činných v trestním řízení o trestnosti skutku. Úvahy správních orgánů v přezkumném řízení se omezují na to, zda tu jsou podmínky pro zahájení přezkumného řízení stanovené v § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. S ohledem na tuto výhradu kompetencí orgánů činných v trestním řízení žalovaný poznamenal, že magistrát v původním přestupkovém řízení nedisponoval, resp. nemohl disponovat informací o tom, že daný skutek je trestným činem. Posouzení této věci bylo a zůstalo na orgánu činném v trestním řízení [§ 57 odst. 1 písm. c) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád; „správní řád“]. Ten tuto skutečnost uvedl až ve své žádosti ze dne 15. 2. 2022. V tomto smyslu jde nepochybně o skutečnost, která vyšla najevo – tedy správní orgán příslušný k provedení

přezkumného řízení se o ní dozvěděl – až po nabytí právní moci příkazu magistrátu. V intencích § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky tato skutečnost odůvodňuje zahájení přezkumného řízení a zrušení příkazu magistrátu.

III. Žaloba a vyjádření žalovaného

11. Žalobkyně namítá, že § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky vymezuje, že zrušení rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení je možné, vyjdou-li skutečnosti odůvodňující posouzení skutku jako trestného činu najevo až po právní moci rozhodnutí o tomto skutku jako o přestupku. Jednání žalobkyně v době, kdy se jej dopustila, posuzovala a vyšetřovala policie, která věc postoupila magistrátu k řízení o přestupku. Pokud by jednání žalobkyně bylo možné posuzovat jako trestný čin, měla takto policie postupovat již v době, kdy se jednáním žalobkyně zabývala (květen 2021), nikoliv až v lednu 2022 - poté, co věc postoupila magistrátu, který ve věci rozhodl, a rozhodnutí nabylo právní moci.
12. Přezkumné řízení není institutem sloužícím k nápravě pochybení policie či jiného orgánu. Policie a následně i magistrát vždy disponovaly všemi informacemi a skutečnostmi rozhodnými pro posouzení věci. Po právní moci příkazu magistrátu nedošlo v rozsahu těchto skutečností k žádné změně. Přezkumné řízení neslouží orgánům činným v trestním řízení jako prostředek ke změně názoru na věc. Postup krajského úřadu i žalovaného je v rozporu se zásadou *ne bis in idem*. Trestní řízení proti žalobkyni následuje po pravomocném rozhodnutí o přestupku, které se týká téhož skutku a trestného činu, majícího stejné znaky skutkové podstaty jako přestupek. Pokud by tedy došlo k trestnímu stíhání, byl by tu důvod pro jeho zastavení podle § 11 odst. 1 písm. j) trestního řádu. Postup správního orgánu porušuje právo žalobkyně nebýt souzena a trestána dvakrát plynoucí z čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě.
13. Rozhodnutí správních orgánů o zrušení příkazu a zahájení úkonů policejního orgánu se projevila na duševním rozpoložení žalobkyně a také na jejím zdravotním stavu. Žalobkyni incident upřímně mrzí. Poštovní doručovatelce, která v přestupkovém řízení neuplatnila nárok na náhradu vzniklé škody, se omluvila. Dostala pokutu, kterou zaplatila a celou věc považovala za skončenou a vyřízenou. Tím, že se věc po půl roce znovu otevřela, ačkoliv policejní orgán skutkové okolnosti věci znal již od května 2021, žalobkyně čelila velkému stresu a tlaku, což se odrazilo v jejím zdravotním stavu. Soud by měl při svém rozhodnutí také zohlednit vysoký věk žalobkyně.
14. Žalovaný v reakci na žalobu odkázal v plném rozsahu na odůvodnění svého rozhodnutí, protože žalobní námitky považoval za shodné s těmi, které žalobkyně uplatnila již v odvolacím řízení.

IV. Posouzení věci krajským soudem

15. Žaloba splňuje podmínky své přípustnosti. Podala ji oprávněná osoba v zákonné lhůtě. Krajský soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného.
16. Žaloba je důvodná.

Obecné principy

17. Podle relevantní části § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky platí: „Vyjdou-li najevo skutečnosti, které odůvodňují posouzení skutku, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto jako o přestupku, jako trestného činu, zruší příslušný správní orgán rozhodnutí o přestupku v přezkumném řízení.“ Podstatou věci je, zda tu vůbec byly předpoklady pro použití tohoto ustanovení. Zcela konkrétně jde o to, zda poté, co magistrát pravomocně rozhodnul, že žalobkyně spáchala přestupek, vyšly najevo skutečnosti, které odůvodňovaly posouzení jejího jednání coby trestného činu.
18. Řízení o přestupku je stejně jako trestní řízení z pohledu Úmluvy *řízením o trestním obvinění*. Uplatní se v něm proto záruky trestní větve čl. 6 Úmluvy. A hlavně pojistka zákazu dvojího stíhání pro totéž jednání zakotvená v čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Podle prvního odstavce tohoto ustanovení platí, že „[n]ikdo nemůže být stíhán nebo potrestán v trestním řízení podléhajícím pravomoci téhož státu za trestný čin, za který již byl osvobozen nebo odsouzen konečným rozsudkem podle zákona a trestního řádu tohoto státu.“ Ve vztahu k této věci v našem vnitrostátním kontextu tedy platí, že *nelze nikoho trestně stíhat za trestný čin, pokud již správní orgán pravomocně rozhodl o vině obviněného z přestupku spočívajícího v totéž jednání*. Jde o významnou pojistku právní jistoty každého z nás. Jakmile totiž veřejná moc finálně rozhodne o naší (ne)vině z konkrétního trestního obvinění, měli bychom se moci spolehnout, že se daný příběh již nebude v budoucnu donekonečna znovu otevírat a opravdu již skončil. V opačném případě by totiž každý obviněný, ať už by přestupkové či trestní řízení proti němu skončilo jakkoliv, musel žít v nekonečném strachu, že se o jeho konkrétním jednání bude znovu rozhodovat a může to pro něj ještě skončit hůře. Ve státě založeném na vládě práva to nelze připustit.
19. Druhý odstavec daného ustanovení však ve vztahu k této zásadě stanoví důležitou výjimku, podle které „[u]stanovení předchozího odstavce nejsou na překážku obnově řízení podle zákona a trestního řádu příslušného státu, jestliže *nové nebo nově odhalené skutečnosti* nebo podstatná vada v předešlém řízení mohly ovlivnit rozhodnutí ve věci.“ (zvýraznil krajský soud) Ve světle tohoto ustanovení a judikatury Evropského soudu pro lidská práva je proto třeba vyložit, co může být onou *skutečností vyšlou najevo po pravomocném rozhodnutí o přestupku, odůvodňující změnu původního posouzení skutku na trestný čin*, coby předpokladem pro průlom zákazu dvojího postihu pro totéž (ustanovení § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky s druhým důvodem průlomu tohoto zákazu podle čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě – tj. podstatnou vadou v předešlém řízení – nepracuje). Pokud se objeví nová nebo nově odhalená skutečnost, pak již jde o jiný příběh, který může být předmětem nového řízení o trestním obvinění. Nehrozí proto dvojí potrestání za totéž.
20. Důvodová zpráva k Protokolu č. 7 k Úmluvě a jeho čl. 4 říká: „Pojem ‚nové nebo nově odhalené skutečnosti‘ zahrnuje nové důkazy týkající se dříve existujících skutečností. Tento článek dále nebrání obnově řízení ve prospěch odsouzeného a jakékoli jiné změně rozsudku ve prospěch odsouzeného.“ (bod 31; <https://bit.ly/3ebNHAm>). Evropský soud pro lidská práva pak v rozsudku velkého senátu ze dne 8. 7. 2019 ve věci *Mihalache proti Rumunsku* (č. 54012/10) vysvětlil, že „nově odhalenými skutečnostmi“ mohou být okolnosti týkající se případu, které již existují v době řízení o trestním obvinění, ale nestanou se jeho předmětem, přičemž se zjistí až po skončení řízení. Okolnosti, které se týkají případu, ale nastanou až po skončení řízení o trestním obvinění, jsou „nové“. A jak se uvádí v důvodové zprávě k Protokolu č. 7, pojem „nové nebo nově zjištěné skutečnosti“

zahrnuje i nové důkazy týkající se dříve existujících skutečností (*Mihalache proti Rumunsku*, cit výše, § 131).

21. Evropský soud pro lidská práva dodal, že posuzuje případ od případu, zda okolnosti, o které se orgán vyššího stupně opírá při rozhodování o znovuotevření řízení, představují nové nebo nově zjištěné skutečnosti. Upozorňuje také, že *předpoklady pro použití výjimky ze zákazu dvojího postihu pro totéž podle čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 nespĺňuje pouhé právní přehodnocení skutku* orgánem vyššího stupně (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 1. 3. 2022 ve věci *Stăvilă proti Rumunsku*, č. 23126/16, § 93). Nové řízení v takovém případě lze zahájit, jen pokud by to bylo ve prospěch obviněného (*Mihalache proti Rumunsku*, cit výše, § 133). Obdobně trestněprávní doktrína zdůrazňuje, že vyloučit ochranu proti novému procesu s ohledem na zásadu *ne bis in idem* nemůže ani skutečnost, že příčinou prvního projednání skutku (činu) v blokovém přestupkovém řízení byla jeho nesprávná kvalifikace jako přestupku, ačkoliv naplňoval znaky trestného činu [Šámal, P. § 11 (Nepřípustnost trestního stíhání). In: Šámal, P. a kol. *Trestní řád*. 7. vyd. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 208].
22. V té souvislosti lze obecně použitelné principy zakončit jasným sdělením Evropského soudu pro lidská práva, který vysvětluje, že pokud nejde o některou z výjimek předvídaných čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě, pak omyly či vady postupu státních orgánů mohou být na prospěch jen obviněnému. Rizika spojená s chybou, již se dopustí orgány vedoucí řízení o trestním obvinění, musí nést veřejná moc. Nelze je napravovat na úkor dotyčného jednotlivce. V opačném případě by se právě na něj zcela přeneslo břemeno důsledků vyplývajících z jakýchkoli nedostatků v postupu veřejné moci (*Stăvilă proti Rumunsku*, cit. výše, § 97-98, či rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 24. 5. 2007 ve věci *Radchikov proti Rusku*, č. 65582/01, § 48 a § 50).

Použití obecných východisek v konkrétních okolnostech této věci

23. Podle krajského soudu správní orgány nepostupovaly správně. Z jejich rozhodnutí neplyne, že by tu byly *skutečností vyšlé najevo po příkazu magistrátu, odůvodňující změnu původního posouzení skutku z přestupku na trestný čin*.
24. Rozhodnutí krajského úřadu odkazuje na podnět policie k zahájení přezkumného řízení. Z něj dovozuje, že jednání obviněné bylo nesprávně posouzeno jako přestupek, ač mělo být projednáno v rovině trestněprávní. Poté popisuje zranění poštovní doručovatelky, které označuje za těžkou újmu na zdraví. Odkazuje v tomto směru na fotodokumentaci a lékařské zprávy ve spisu (viz bod 8 výše).
25. Nic z toho ovšem není novou nebo nově odhalenou skutečností ve smyslu čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě, resp. skutečností, která by vyšla najevo po právní moci příkazu magistrátu, a která by odůvodňovala přehodnocení jednání žalobkyně jako trestného činu. Jak plyne z výše uvedené judikatury, takovouto skutečností nemůže být pouhé pozdější právní přehodnocení skutku (viz bod 21 výše). *Jiný právní názor na věc přijatý po právní moci rozhodnutí o přestupku není novou skutečností*. A vše ostatní – fotodokumentace i lékařské zprávy z období od konce května do půlky června 2021 – již bylo ve spise na začátku srpna 2021, kdy magistrát vydal svůj příkaz. Rozhodnutí krajského úřadu proto výslovně nezmiňuje žádnou novou nebo nově odhalenou skutečnost, která by odůvodňovala postup podle § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky.

26. Její náznak by se dal spatřovat v podnětu policie, na nějž krajský úřad odkazuje, konkrétně v její zmnince o době léčení žalobkyně. Policie to nijak nekonkretizovala. Ze spisu (konkrétně ze žádosti advokátky poštovní doručovatelky o nahlédnutí do něj) plyne, že ještě v listopadu 2021 byla poštovní doručovatelka v pracovní neschopnosti. Mohlo by jít o novou skutečnost teoreticky zakládající důvod pro zrušení příkazu magistrátu, *pokud by v době jeho vydání ještě nebylo možné hodnotit jednání žalobkyně jako těžkou újmu na zdraví* v podobě delší dobu trvající poruchy zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku, *jestliže by se kvůli délce pracovní neschopnosti poté újma na zdraví těžkou stala*.
27. Jak ovšem uvádí trestněprávní komentářová literatura: „Aby se jednalo o delší dobu trvající poruchu zdraví, musí jít o vážnou poruchu zdraví nebo o vážné onemocnění, které postižený pociťuje jako citelnou újmu v obvyklém způsobu života. Za splnění této podmínky lze považovat za delší dobu trvající poruchu zdraví dobu *asi šesti týdnů* [zvýraznil krajský soud] za předpokladu, že po tuto dobu trvala vážná porucha zdraví. (...) Je třeba zdůraznit, že uvedená hranice šesti týdnů nemůže být vnímána rigorózně. Díky pokročilému stupni lékařské vědy může stav, který lze označit za vážnou poruchu zdraví, trvat kratší dobu než šest týdnů, a to i u těch nejzávažnějších zranění ohrožujících život poškozeného nebo u takových zranění, jejichž úplné vyléčení je mimořádně zdoluhavé. I v takových případech však lze (právě zejména s ohledem na závažný charakter újmy na zdraví) dané zranění či onemocnění považovat za těžkou újmu na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i).“ [Fryšták, M. § 122 (Ublížení na zdraví a těžká újma na zdraví). In: Ščerba, Filip a kol. *Trestní zákoník*. 1. vydání (1. aktualizace). Praha: C. H. Beck, 2021, marg. č. 40 a 42].
28. Z právě uvedeného plyne, že pokud k incidentu pokousání poštovní doručovatelky došlo dne 17. 5. 2021 a magistrát vydal příkaz dne 9. 8. 2021, pak v této době trvala její vážná porucha zdraví přesně 12 týdnů. Její jednání tedy po této stránce dávno naplňovalo znaky těžké újmy na zdraví podle § 122 odst. 2 písm. i) trestního zákoníku. Magistrát si mohl stav poštovní doručovatelky před vydáním příkazu zjistit a ve světle zjištěného věc posoudit. Na trvající pracovní neschopnost ostatně upozorňovalo oznámení přestupku ze dne 16. 6. 2021, tedy v pátém týdnu po incidentu, kdy již teoreticky lze s ohledem na výše uvedené doktrinální závěry a podobu zranění poštovní doručovatelky o těžké újmě na zdraví hovořit. Délka léčení poštovní doručovatelky následující po vydání příkazu magistrátu proto na této právní kvalifikaci již nemohla nic změnit. Nejde tedy o novou skutečnost, která by vyšla najevo až po právní moci příkazu magistrátu, a která by zavadala důvod pro jeho zrušení v přezkumném řízení podle § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky. Rozhodnutí krajského úřadu tomuto ustanovení odporuje.
29. Nezákonnost rozhodnutí krajského úřadu pak žalovaný svým rozhodnutím nenapravil. Naopak na ni sám navázal, pokud za novou skutečnost považuje, že se až krajský úřad na základě podnětu policie (tedy po právní moci příkazu magistrátu) dozvěděl, že daný skutek je trestným činem. Krajský soud musí opět ve světle výše uvedeného zopakovat, že hodnocení, zda je určitý skutek přestupek či trestným činem, je právním hodnocením. A jeho změna po právní moci rozhodnutí o přestupku není novou skutečností, která by odůvodňovala postup podle § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky.
30. Krajský soud pak nemůže souhlasit s kompetenční argumentací žalovaného, který uvádí, že správním orgánům nepřísluší nahrazovat úvahy orgánů činných v trestním řízení o trestnosti skutku. O to se na poli § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky nejedná. *Správní orgány naopak mají* – a žalovaný to sám pak nekonzistentně tvrdí – *povinnost*

posoudit, zda tu jsou podmínky pro zahájení přezkumného řízení stanovené v § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky. V tom v této věci selhaly. Správní orgány totiž v celém mechanismu předvídaném tímto ustanovením hrají velmi důležitou roli, která se nemůže omezit jen na „zprocesování“ nijak nezpochybňovaného podnětu policie k zahájení přezkumného řízení. Policie nemůže disponovat podobným *bianko* šekem na odstranění procesních překážek pro další postup v trestním řízení. Správní orgány naopak musí pečlivě zkoumat, zda tu jsou všechny podmínky § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky. Ten jim sám k tomu dává věcnou působnost a pravomoc případně přezkumné řízení zahájit. Správní orgán proto musí pečlivě zkoumat, mít doloženo a poté odůvodnit, zda tu jsou *nové skutečnosti pro posouzení skutku*, o kterém již bylo pravomocně rozhodnuto jako o přestupku, *jako trestného činu*.

31. Žalovaný ve svém rozhodnutí vychází z toho, že podle jeho názoru bylo na policii, aby posoudila, zda je skutek trestným činem, což si podle něj zřejmě magistrát nemohl posoudit. Odkazuje v té souvislosti na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, podle kterého si správní orgán nemůže učinit předběžný úsudek o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt, a kdo za něj odpovídá. Viditelně ovšem opomíjí vůči němu zvláštní úpravu v § 64 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky, která naopak správnímu orgánu vedoucímu řízení o přestupku ukládá, aby bezodkladně i v průběhu řízení předal věc orgánu činnému v trestním řízení, nasvědčující-li zjištěné skutečnosti tomu, že byl spáchán trestný čin. To se samozřejmě bez úsudku o tom, zda zjištěné skutečnosti nasvědčují spáchání trestného činu, neobejde. Proto východiska, na nichž žalovaný založil své rozhodnutí, nemohou obstát.
32. Krajský soud shrnuje, že rozhodnutí žalovaného i krajského úřadu odporují § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky vykládaného ve světle čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě v otázce, zda se po právní moci příkazu magistrátu objevily nové (či nově odhalené) skutečnosti, které by zavdávaly důvod pro přehodnocení jednání žalobkyně z přestupku na trestný čin. Nic z toho, o co se oba správní orgány opírají, takovou skutečností není, resp. nic z toho nenastalo po pravomocném rozhodnutí o přestupku žalobkyně příkazem magistrátu. Pro porušení § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky proto krajský soud obě rozhodnutí zrušil.
33. Z jednoho úhlu pohledu se to může jevit jako nespravedlivé, že žalobkyně z celého incidentu „vyvázla“ jen s dvoutisícovou pokutou. I sám krajský soud je osobně toho názoru, že se celá věc měla řešit v trestním řízení. Za daných okolností by však bylo ještě více nespravedlivé vůči žalobkyni, pokud by krajský soud posvětil rozhodnutí správních orgánů. Pochybení vidí nejprve na straně policie, která mohla ve věci trestní řízení otevřít a neoznamovat magistrátu podezření z přestupku žalobkyně. A pak na straně magistrátu, který měl všechny potřebné podklady (včetně žádosti obyvatel čtvrti, kde žalobkyně se svým nebezpečným psem bydlí, z níž plyne závažnost celé situace), aby věc vyhodnotil, a pokud by dospěl k závěru, že jde o trestný čin, tak aby případně postupoval podle § 64 odst. 1 písm. a) zákona o odpovědnosti za přestupky, tedy že by věc předal zpět orgánu činnému v trestním řízení. Jeho motivace k tomuto kroku možná byla nižší, pokud mu sama policie věc předala.
34. Nicméně pokud magistrát nakonec nevyhodnotil, že by skutečnosti plynoucí ze spisu nasvědčovaly tomu, že žalobkyně spáchala trestný čin, a vydal o její vině z přestupku příkaz, který nabyl právní moci, pak se – při absenci nových nebo nově odhalených skutečností, které by poukazovaly na trestnost jednání žalobkyně – za tímto příběhem

„zavřela voda“. Policie, krajský úřad a žalovaný se pak pokoušely o to, aby se tento příběh pod jinou maskou mohl znovu odehrát s jiným koncem. To však § 100 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky s čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě, z nichž plyne zásada zákazu dvojího postihu pro totéž (*ne bis in idem* či *autrefois acquit*), neumožňují. Jak přitom plyne z judikatury citované výše, pokud nejde o některou z výjimek předvídaných čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě, což je tento případ, pak omyly či vady postupu státních orgánů mohou být na prospěch jen obviněnému. Důsledky výše popsaného postupu orgánů veřejné moci musí nést právě veřejná moc. Nelze je napravovat na úkor žalobkyně.

35. Nadto je třeba dodat, že nic z právě uvedeného nebrání soukromoprávnímu řešení věci mezi žalobkyní a poštovní doručovatelkou, k čemuž se zřejmě schylovalo, pokud advokátka poštovní doručovatelky nahlížela do přestupkového spisu. Krajský soud nemá informaci, jak se po této stránce věc vyvíjela. Pro posouzení této věci to ovšem tak jako tak nemělo relevanci.

V. Závěr a náklady řízení

36. Krajský soud z výše uvedených důvodů zrušil rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost [§ 78 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“]. S ohledem na to, že stejnými vadami trpělo i rozhodnutí krajského úřadu, zrušil ho taky [§ 78 odst. 3 s. ř. s.]. Věc pak vrátil žalovanému k dalšímu řízení (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgány v něm váže závazný právní názor plynoucí z tohoto rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
37. V dalším řízení má krajský úřad dvě možnosti. Tou první je náprava zde vytýkaných vad a dodatečné zjištění opravdu nových skutečností, které vyšly najevo po právní moci příkazu magistrátu a zavdávaly by důvod pro přehodnocení jednání žalobkyně jako trestného činu. Nepodaří-li se mu takové skutečnosti ovšem zjistit, pak mu nezbyde než dříve zahájené přezkumné řízení zastavit (§ 97 odst. 1 správního řádu *per analogiam*).
38. Žalobkyni jako úspěšně účastníci řízení vzniklo právo na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému (§ 60 odst. 1 s. ř. s.). Náklady řízení spočívají v zaplacených soudních poplatcích za žalobu a návrh na přiznání odkladného účinku v celkové výši 4.000 Kč a v odměně advokáta žalobkyně za dva úkony právní služby. Konkrétně jde o jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a) a jeden úkon právní služby podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif („advokátní tarif“). Advokát žalobkyně totiž převzal a připravil zastoupení žalobkyně. Jejím jménem pak podal žalobu. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu činí sazba za jeden úkon právní služby ve věcech žalob projednávaných podle soudního řádu správního částku 3.100 Kč. Za dva úkony právní služby tak žalobci náleží částka ve výši 6.200 Kč. Podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu má advokát za jeden úkon právní služby nárok na paušální částku ve výši 300 Kč. Za dva úkony proto soud přiznal žalobkyni částku ve výši 600 Kč. Vzhledem k tomu, že advokát žalobkyně je plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšují se náklady řízení o částku 1.428 Kč odpovídající této dani. Náklady řízení tedy celkově činí 12.228 Kč.
39. Závěrem již jen pro úplnost krajský soud dodává, že v této věci zvažoval postup předvídaný čl. 95 odst. 2 Ústavy, tedy přerušení řízení a postoupení věci Ústavnímu soudu s návrhem na zrušení § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky pro rozpor s čl. 40 odst. 5

Listiny základních práv a svobod. Ta totiž limituje procesní prostředky, na jejichž základě lze prolomit zásadu zakázaného dvojího postihu pro totéž. Podle druhé věty daného ustanovení platí, že „[t]ato zásada nevylučuje uplatnění *mimořádných opravných prostředků* v souladu se zákonem.“ (zvýraznil krajský soud).

40. *Přezkumné řízení přitom nepatří mezi mimořádné opravné prostředky.* Jde o prostředek dozorcí, sloužící k sebekontrolě zákonnosti rozhodování veřejné správy. Účastníci řízení nemají právní nárok na výkon dozorcího práva. Mohou sice podat podnět k přezkumnému řízení, tento podnět ovšem není návrhem na zahájení řízení. Přezkumné řízení lze zahájit pouze z moci úřední [Jemelka, L. § 100 (Přezkumné řízení). In: Jemelka, L., Vetešník, P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích*. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 833]. Mechanismus předvídaný § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky tedy nespadá do procesní výjimky ze zásady *ne bis in idem*. A závisí-li zahájení jím předvídaného přezkumného řízení čistě na úvaze veřejné moci, lze pochybovat i o tom, zda neodporuje principu rovnosti zbraní.
41. Na Ústavní soud se ovšem krajský soud neobrátil, protože to s ohledem na důvody nezákonnosti napadených rozhodnutí nebylo třeba. Soudu nakonec nic nebránilo vydat ústavně souladné rozhodnutí, ve kterém vyšel z čl. 4 Protokolu č. 7 k Úmluvě, jenž na rozdíl od Listiny upravuje, co může být onou novou nebo nově odhalenou skutečností odůvodňující prolomení zákazu dvojího postihu pro totéž. Na základě výkladu daného ustanovení v judikatuře a literatuře dospěl k závěru o nenaplnění předpokladů použití § 100 zákona o odpovědnosti za přestupky. S ohledem na to nebylo nutné postupu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy využít.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu. *Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost, pokud nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát. To neplatí, pokud má stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které se vyžaduje pro výkon advokacie.

Brno 7. září 2022

Martin Kopa
samosoudce